

Opwekking om in het werk der zending ook kleine beginselen te waarderen.

<https://hdl.handle.net/1874/356295>

2cc.

7

OPWEKKING

OM IN

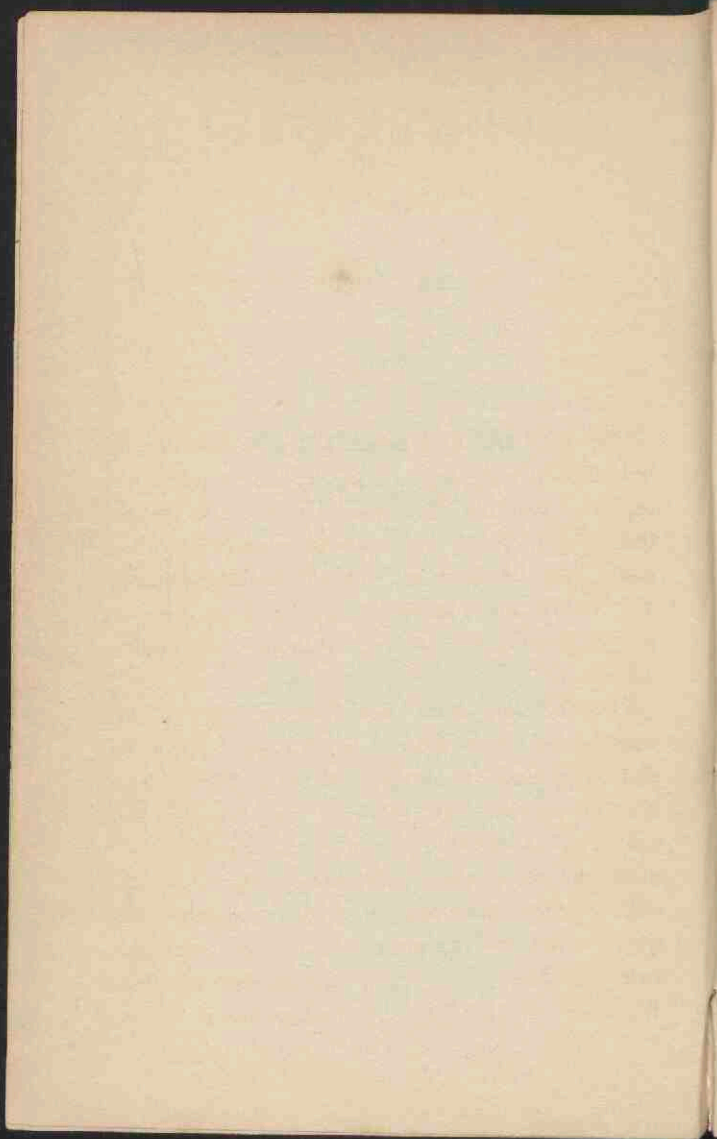
HET WERK DER ZENDING

OOK

KLEINE BEGINSELEN TE
WAARDEREN.

TE ROTTERDAM, BIJ
M. WIJT & ZONEN.
1857.

[122]

Het gebeurt ons maar al te veel, dat wij het danken vergeten, of dat althans onze dankzegging niet uit het volle hart Gode wordt toegebracht. Eene der oorzaken van dit schandelijk verzuim is deze, dat wij de kleine gaven uit Gods hand voorbijzien en weinig tellen, en alleen groote, in het oog vallende zegeningen opmerken.

Ook bij het werk der Zending loopen wij veel gevaar van kleine beginselen voorbij te zien en weinig te achten, en zeer begeerig te zijn om in het oog vallende vruchten van den arbeid en groote uitkomsten te aanschouwen. Ik noem dit een gevaar. Het brengt ons toch dikwijls ontmoediging aan en verslaauwing van den ijver. Niet vele malen wordt het ons vergund vele vruchten en groote uitkomsten te zien. Wanneer wij echter, die niet ziende, daaruit

besluiten, dat de arbeid onvruchtbaar is, en dat er geene blijde uitkomst is te hopen, zoo zitten wij dikwijls moedeloos neder, en trekken de hand terug, die wij reeds aan den ploeg geslagen hadden. Daardoor wordt veel verzuimd, wat wij in gehoorzaamheid aan het bevel des Heeren hadden kunnen doen. Daardoor worden wij bij den arbeid slechts op ons genoegen bedacht, en zoeken wij meer zelfvoldoening dan het welgevallen van den Heer. Daardoor doen wij al zuchtende en klagende, wat wij te doen hadden met groote vreugd, omdat wij arbeiden mogen voor den Heer. Ik wilde dan u en mij zelven opwekken om in het werk der zending ook kleine beginselen regt te waarderen.

Ik begin met u te herinneren, dat het de gewone weg is van den alleen wijzen en almachtigen God om het zeer groote te doen voortkomen uit het zeer kleine. Onze Heer deed ons opmerken, dat wij ook hierbij, gelijk vele malen, in de natuurlijke wereld de beelden zien van den gang der dingen in de geestelijke wereld. In de gelijkenis van het mostaardzaad stelde Hij dat zeer kleine zaadje, waar een gansche boom uit groeit, ons voor als beeld van hetgeen er gebeurt in het koningrijk der hemelen (1). Reeds van het

(1) Matth. XIII: 31, 32.

eerste begin van dat koningrijk af was dat voortkomen van het zeer groote uit het zeer kleine daaraan eigen geweest. Daar trekt een herdersvorst uit het eene land naar het andere, eene zeer alledaagsche gebeurtenis, ABRAHAM uit *Mesopotamië* naar *Kanaän*. Dat is echter het eerste begin van dat koningrijk Gods, dat zich eens uitbreiden zal over heel de aarde, allen volken ten zegen, dat wel op aarde wordt gesticht, maar toch hemel en aarde omvat. Hij verschijnt in de volheid des tijds, die de koning van dat rijk zal wezen, die den wereldtroon zal bestijgen, en in wiens naam alle knie zich buigen, wien alle tong belijden zal. Hoe verschijnt Hij? Zooals de profetie dit had verkondigd, als eene kleine scheut uit een afgehouden tronk (1), als een rijске uit eene dorre aarde (2). Hij wordt geboren uit eene bij de wereld onbekende moeder, in een' beestenstal, en in eene kribbe neergelegd. De afgezanten van dien koning gaan uit, die zijn evangelie brengen zullen onder de volken en dat evangelie over het Jodendom en het Heidendom doen zegevieren. Wie zijn het? Twaalf bij de wereld verachte Joodsche mannen, onaanzienlijke, ongeleerde visschers.

(1) Jes. XI: 1.

(2) Jes. LIII: 2.

Verlangt gij eene proeve uit de geschiedenis der kerk, wij kunnen u geene betere geven dan de kerkhervorming ons aanbiedt. Wat is daar het begin dier verbazende werkzaamheid van een' LUTHER, die de Roomsche kerk tot in hare grondvesten heeft geschud en voor duizenden en tienduizenden, die in de duisternis des bijgeloofs en der zonde verzonken waren, het liefelijk evangelie-licht heeft doen opgaan? Het is dat de leergierige jongeling in de boekerij van het klooster te Erfurt een' geheelen Bijbel vindt, waarvan hij nog niet anders kende dan die stukken uit de Evangeliën en Zendbrieven, die de Roomsche kerk aan hare leden in handen geeft, met verberging van al de overige schatten des goddelijken woords. Nu gaat er licht op in zijne ziel en weldra rijst dat licht in hem tot den vollen middag, en laat hij het voor velen schijnen.

Met bijzondere personen, die toegebracht worden tot den Heer, en zich door Hem bekeeren tot God, gaat het dikwijls niet anders. Ja, ik kan meer zeggen: eene terstond in het oog vallende, door treffende verschijnselen zich openbarende bekeering behoort tot de uitzonderingen. Reeds in de jeugd valt er een woord als een zaadkorrel in het hart, misschien een

woord, in de openlijke zamenkomst gesproken, waarbij die onbekende hoorder niet bijzonder werd bedoeld, gelijk toen die Syriër, die den Koning ACHAB trof, den boog spande in zijne eenvoudigheid (1). Of de harde grond van het gemoed word een weinig geopend door eenig lotgeval, dat gelijke werking doet als de ploeg in den akker. Maar niemand merkt het op, ook de mensch zelf heeft er soms geene bewustheid van. Zeer lang, somtijds gedurende vele jaren blijft die zaadkorrel sluimeren, de ontvangen indruk wordt bijna uitgewischt, tot dat, onder het bestuur van God, en door de werking van zijn' Geest, de zaadkorrel ontkiemt, het hart zich opent, en de wasdom der plant, in weerwil van de doornen, die haar lang onderhielden, gelukkig voortgaat. Zij, die in zulk eene ziel hartelijk belang stellen en wel ontdekken, dat er eenig nadenken, eenig schuldgevoel, eenige onrust geboren was, geven bijna den moed op; maar wat zij vroeger opmerkten blijft hen toch aanmoedigen bij hunne gebeden. Zie! uit dat kleine spruitje schiet echter later de plant des geloofs en der godzaligheid welig op, tot dat hij schoone vruchten draagt.

Gij verlangt echter, dat ik u van de zending

(1) 1 Kon. XXII: 34.

onder de heidenen spreek en ook in hare geschiedenis u aanwijs, hoe de Heer uit zeer kleine beginselen wat groots en heerlijk deed voortkomen. Ik spreek dan eerst van eene der oudste zendingen, die der Broedergemeente in *Groenland*. Gij weet, dat werk is rijk gezegend. Daar werd inderdaad eene groote uitkomst verkregen. In het jaar 1848 kon de Broedergemeente getuigen: » Op de westkust van *Groenland* vindt men na meer dan honderdjarige werkzaamheid van Deensehe en van onze zendelingen, geene heidenen meer.” Hoe klein echter, hoe ontmoedigend waren niet de eerste beginselen geweest! Vijf jaren lang hadden de Broeders in *Groenland* geene gelegenheid laten voorbijgaan om tot de diepgezonkene heidenen te spreken van God en goddelijke dingen, om hen toe te roepen als gezanten in CHRISTUS plaats: *Laat u met God verzoenen*. Doch het was als arbeidden zij te vergeefs. Nu werd voor het eerst het hart van éénen heiden getroffen. Nu gebeurde het, dat een hunner, KAJARNAK geheeten, toen de zending BECK hun uit de geschiedenis van JEZUS lijden in *Gethsemane* had voorgelezen, met luide, diepbewogen stem uitriep: » Hoe was dat? zeg mij dat nog eens; want ik wilde ook gaarne zalig worden.”

Een ander voorbeeld biedt ons onze eigene Nederlandsche zending aan, en wel op *Java*. Het is er nóg zeer van daan, dat wij *Java* met zijne tien millioenen inwoners voor het evangelie kunnen gewonnen achten. Maar echter begint er het licht reeds voor velen te schijnen. Aan het eind van het jaar 1855 waren er in den oosthoek van *Java* alleen, waar onze broeders arbeiden, reeds 2232, zoowel kinderen als volwassenen, uit de Javanen gedoopt, waarvan er nog 1570 overig waren. Hiervan waren de eersten te *Soerabaja* in het jaar 1843 gedoopt. En hoe waren die eerstelingen met het evangelie bekend geworden? Alleen door den ijver van weinige onaanzienlijke, bij de wereld onbekende Christenen te *Soerabaja*, wien in den beginne niet anders dan zeer gebrekkige hulpmiddelen ter dienste stonden.

Ik voeg er de opmerking aan toe, hoe klein de beginselen waren van dat geheele werk der zending, dat in onze dagen zulk eene verbazende uitgebreidheid heeft verkregen, en met zoo rijken zegen wordt bekroond als vroeger gedurende de achttien eeuwen, welke de Christelijke gemeente reeds bestond, nimmer gebeurde. Gij weet wat groot getal van zendelingen thans reeds onder de heidenen arbeiden. In Augustus 1855 bere-

kende Dr. BARTH in de vergadering der evangelische alliantie in *Parijs* hun getal op 1547, die eene groote schare van medehelpers uit de inboorlingen aan hunne zijde hebben. Dat groote werk begon tegen het eind der vorige eeuw. Toen had echter wel niemand zulk eene groote en snelle uitbreiding durven verwachten. Met het begin van onze 19de eeuw hadden de toen reeds bestaande Engelsche genootschappen zes of acht zendelingen in hunne dienst. Het kerkelijke genootschap, dat tegenwoordig 203 geordende zendelingen en meer dan 1700 inlandsche medehelpers aan den arbeid heeft, had van 12 April 1799, toen het werd opgericht, tot in het jaar 1803 niemand kunnen vinden om uit te zenden. In dat jaar ontving het twee Duitsche Zendelingen uit de kweekschool van JÄNICKE te *Berlijn*. Zoo vinden wij hier ook weder het kleine, weinig of niets belovende takje opgegroeid tot een' grooten boom.

Kan het ons echter wel verwonderen, dat de prediking van het evangelie in het heidenland dikwijls zeer langen tijd onvruchtbaar blijft, en wederom zeer langen tijd slechts weinige vruchten voortbrengt, en dat er meestal eene lange reeks van jaren onder voortgezette arbeid verlopen moet, eer het Christendom over het

heidendom heeft gezegepraald? Hoe groot de magt der zonde is, die zich tegen het evangelie verheft, dat zien wij om ons henen, dat weet bovenal een iegelijk van ons bij eigene ervaring, die met het hart in den Heer leerde gelooven, en geheel gewonnen werd voor God. Wat tegenstand verhief er zich al in ons hart, eer het zich geheel aan den Heer overgaf, en zich blijmoedig boog onder den zachten herderstaf van dien goeden herder. Maar hoe veel geduchter nog moet die tegenstand wezen in het heidenland, waar de zonde eeuwen lang onbestreden heeft geheerscht, waar men langen tijd, ook wanneer het zielsoog begint open te gaan, slechts eenige stralen opvangt van het evangelielicht. Hoe veel meer nog dan wij heeft de heiden op te offeren, vooral in den aanvang, wanneer slechts weinigen van zijne volksgenooten den beslissenden stap gedaan, en zich tot den Heer bekeerd hebben. Het zegt wat zich aan aller haat en verachting bloot te stellen, zich los te rukken van zijne naaste betrekkingen, zich bloot te stellen aan mishandeling en vervolging, misschien zijne bezitting of althans de bron van zijn bestaan te verliezen. Het zegt wat zeden en gewoonten af te leggen, die met de heidensche afgoderij zamen-

hangen, avvallig te worden van de godsdienst der vaderen, en dat nog te meer, wanneer zij, die het evangelie brengen, behooren tot een volk, dat het heidenland overheerscht, en in dat heidenland velerlei onregt pleegde. Voegt hierbij, dat de zendelingen die het evangelie den heiden verkondigen, onvermijdelijk veel medebrengen, dat de werking van hunne prediking verlamt. Het zijn vreemdelingen, zoo lang er ten minste uit het heidenvolk zelf nog geene evangelieboden gevormd zijn. Dan zijn het alleen vreemdelingen, die ook met den besten wil zich slechts na geruimen tijd geheel meester hebben gemaakt van de taal des lands, zich leeren verplaatsen in den toestand des volks, en al de eigenaardigheden, die uit het karakter en de zeden der natie voortvloeijen. Het zijn er slechts weinigen, misschien zeer weinigen in getal. Eerst door langdurige werkzaamheid en veeljarigen omgang kan men hen leeren kennen, niet slechts als menschen van grootere bekwaamheid (dat blijken zij spoedig te zijn), maar als belangelooze, opregte, liefdevolle, waarlijk godzalige mannen. Wanneer wij dat alles bedenken, waarlijk dan kan het ons geenszins verwonderen, dat ook de getrouwste en doelmatigste arbeid dikwijls langen tijd

onvruchtbaar blijft. Dan moeten wij meer verbaasd staan, dat zich hier en daar reeds spoedig eenige vrucht openbaart, dat somtijds binnen niet zeer vele jaren het evangelie reeds begint te zegepralen. Dan moeten wij daarin de groote kracht van het evangelie, de alles overwinnende magt van dien Geest Gods, die door het evangelie in de harten werkt, opmerken. Dan gevoelen wij tevens, hoe veel er reeds kan gebeurd zijn in menig hart, waardoor de weg voor het evangelie is gebaad, ofschoon zich nog niets vertoont aan het oog der menschen, even als de zaadkorrel reeds een kiem kan hebben voortgebracht, reeds wortels kan hebben geschoten in de aarde, terwijl zich nog geene plant voordoet boven den grond, of slechts een uitspruitsel nog zoo klein en zwak, dat men het geene plant durft noemen.

Zouden wij dan niet, door de geschiedenis en den aard der zaak beide geleerd, ook kleine beginselen meer waarderen, ook voor kleine beginselen reeds dankbaar wezen, en daar zelfs waar nog geene beginselen te bespeuren zijn in den arbeid volharden? Wij moeten er elkander toe opwekken, ook om den rijken zegen, dien het ons aanbrengt. Het is in het gemeen eene krachtige aanbeveling van het zendingswerk,

dat het hem, die er deel aan neemt, rijken zegen kan aanbrengeu. Maar nu berooven wij ons zelveu voor een goed deel van dien zegen, wanneer wij de kleine en onaanzienlijke vruchten van den arbeid voorbijzien, en alleen op het groote letten. Het is toch inzonderheid eene school des geloofs, waarin God ons brengt, wanneer Hij ons tot deelneming aan den zendingsarbeid roept. Hij wil ons leeren gelooven in Hem, die zijne beloften zal vervullen, en zijn koningrijk zal doen komen. Hij wil ons leeren om tijd en wijze aan Hem over te laten, en alzoo niet te haasten, maar te doen als de landman, die wacht op de kostelijke vrucht des lands, en geduld met haar heeft tot dat zij den vroegen en den spaden regen zal hebben ontvangen (1). Hij wil ons leeren gelooven in dien Heer, die de dooden levend maakt, die het koude hart kan verwarmen, en een' vijand, nog woedender dan een SAULUS, kan veranderen in zijn' trouwsten vriend. God wil ons leeren Hem na te volgen, die met groote langmoedigheid de toekomst des Heeren zeer lang verschuift, niet willende dat eenigen verloren gaan, maar dat allen tot bekeering komen (2). God wil, dat wij zien zullen op

(1) Jak. V: 7.

(2) 2 Petr. III: 9.

dien Heer, die daar ook, waar men langen tijd de deur voor Hem gesloten houdt, blijft staan en kloppen, of men Hem nog mogt opendoen (1). Bovenal wanneer wij zelve die langmoedigheid ondervonden hebben, geeft God ons de gelegenheid om door gelijke langmoedigheid jegens anderen onze dankbaarheid te toonen. Hij verlangt, dat onze arbeid voor de heidenen een werk der liefde zij, en dat in waarheid meer worde, en dat het ons alzoo niet meest om ons eigen genot bij het aanschouwen van de vrucht onzer pogingen, bij den genoegelijken indruk van verrassende uitkomsten, maar boven alles om de eer van Gods naam en het heil der zielen te doen zij. De deelneming aan het zendingswerk moet ons inzonderheid eene school openen, waarin wij bidden leeren. O! hoe zeer weinig is ook de beste onzer daarin gevorderd. Maar juist door dat lang uitblijven der vrucht, door de kleinheid der eerste nitspruitsels, door die verwoesting en verderving der nog teedere planten, die weder onze hoop verijdt, biedt God ons telkens de gelegenheid aan om in het bidden aan te houden, en ook daar, waar wij niet zien, in geloove te blijven bidden. En hoe meer wij dat gedaan en

(1) Openb. III: 20.

juist bij zulk bidden ook het trouwst in den moeilijken arbeid volhard hebben, des te zoeter genot streelt ons hart, wanneer wij geroepen worden tot danken. Wij hebben ook reeds zoo veel vroeger gedankt, wanneer wij de kleine beginselen waardeerden, dan hij, die ze voorbij zag, of geene dankzegging waardig keurde. Daarom ook in ons eigen belang moge God ons leeren op die kleine beginselen met belangstelling en hope te letten, om, gelijk het uitgedrukt wordt in ZACHARIA'S godspraak, *den dag der kleine dingen niet te verachten* (1)! Hij moge het u en mij leeren ook door deze overdenking!

(1) Zach. IV : 10.